

лікаря-стоматолога як хірургічна стоматологія та пластична хірургія. Тому ці питання не повинні залишитися без увагою профільного міністерства.

Вивчаючи предмет студенти в першу чергу стикаються спеціальною термінологією та методикою проведення операцій в щелепно-лицевій ділянці. Якщо студентам не допомогти на початкових етапах вивчення предмета, то вони подальшому взагалі не зможуть опанувати предмет, що в майбутньому може відобразитись на лікареві як фахівцю, а в деяких студентів сформується негативне психологічне ставлення до предмета.

При роботі зі студентами з недостатнім рівнем знань з цих дисциплін в процесі проведення практичних занять з кожним студентом індивідуально проводиться додаткова робота. Саме від роботи викладача на клінічних кафедрах залежить початковий рівень знань кожного студента. Узагальвши результати гесування, можна оцінити рівень знань у цілому і спрямувати зусилля на індивідуалізацію навчання, яка базується на індивідуальних емоційно-вольових особистостях студента, їх активності, ретельності, старанності, дисциплінованості.

Майже половина студентів, як показали наші спостереження, мають низький рівень самоконтролю та наполегливості, а також недостатній рівень саморегуляції поведінки. Деякі студенти відчувають ускладнення в навчанні та налагодженні міжособистостних стосунків, виявляють низьку самодисциплінованість. У вирішенні такої проблеми в першу чергу має допомогти куратор та викладачі кафедри. Якщо такі студенти замкнуться в собі, тоді донести до них предмет може стати неможливим. Правильне виявлення чинників, які ускладнюють засвоєння предмету, дозволяє викладачу переорієнтувати енергію студента в правильному руслі об'єктивних факторів, які можуть негативно вплинути на студента в засвоєнні предмета, адаптувати їх до різноманітного середовища вибору найбільш оптимального комплексу заходів досягнення кінцевої мети в засвоєнні предмета.

Основним завданням викладачів нашої кафедри є необхідність сприяння розвитку зацікавленості студента предметом, тим самим наголошуючи на необхідності набуття знань для успішної роботи в майбутньому як фахівця. Кожен викладач, який приходить в групу студентів, повинен розуміти що навчання студентів предмету багато в чому відрізняється від загальних медичних дисциплін. Вивчаючи хірургічну стоматологію та пластичну хірургію голови та шиї, викладач повинен докласти зусиль для подолання психологічного бар'єру «викладач-студент». Для успішного засвоєння предмета студент повинен вільно спілкуватись з викладачем як зі старшим товаришем, що закладає довіру до викладача особисто і до предмета в цілому. На заняттях викладачі повинні давати студентам поради з вивчення предмета в домашніх умовах з використанням спеціальної літератури.

Таким чином вивченням студентами хірургічної стоматології та пластичної хірургії голови та шиї на кафедрі має свої особливості, обумовлені психологічними бар'єрами так і мовною термінологією, так і високими вимогами до якості вивчення предмета. Індивідуальний підхід до кожного студента, неформальне спілкування з викладачами запорука високого рівня довіри в здобутті знань та практичних вмінь і навичок майбутнього спеціаліста.

Література

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 316 с.
2. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості : Навчальний посібник. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 196 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К. : Академія, 2003. – 576 с.
4. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : Навчальний посібник. – К. : Вища школа, 2005. – 180 с.
5. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 516 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

Л.Д. Борейко, О.І. Юрків, С.Б. Семененко, І.Р. Тимофійчук

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Вступ. Впровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) є одним із напрямків модернізації вищої медичної освіти. Вона розкриває широкі можливості для розвитку пізнавальної самостійної діяльності студентів, відкриває можливість інтегруватися до європейської та світової систем навчання і бути конкурентоздатними фахівцями на світовому ринку праці. Це вимагає якісно нових підходів до організації навчального процесу з метою підвищення професійної підготовки випускників [3].

Основна частина. Навчання студентів спеціальності «Сестринська справа» проводиться згідно з вимогами Болонської декларації. На практичних заняттях та лекціях використовуються такі методи навчання як «пояснювально-ілюстративний», «репродуктивний», «проблемного викладу», «частково-пошуковий», «дослідницький», «долання перешкод», «ділової гри» [2]. В процесі формування професійних вмінь у майбутніх фахівців використовуються інтерактивні технології.

Сучасна медицина вимагає фахівців, які володіють новітніми технологіями та догляду за пацієнтами та надання медичних послуг (залежних та незалежних сестринських втручань)

відповідно до європейських стандартів. Саме тому на кафедрі значна увага надається навчанню майбутніх медичних сестер-бакалаврів основним принципам організації практичної роботи у лікувальних відділеннях, а також вмінню виявляти і діагностувати функціональні та органічні реакції людини на існуючі та потенційні проблеми здоров'я, вмінню надати хворому кваліфіковану невідкладну долікарську допомогу (у тому числі і працівникам промислових підприємств) та забезпечити відповідний до профільної патології медичний догляд хворим, а також здійснювати наукову роботу з проблем медсестринства.

Комп'ютеризація освітнього процесу є активізуючим чинником навчання. Дистанційне навчання дає змогу впровадити інтерактивні технології викладення матеріалу. Електронні навчальні курси на сервері дистанційного навчання університету в середовищі «MOODLE» містять необхідну інформацію: методичні вказівки, конспекти, ситуаційні задачі, тести для самоконтролю, відео- та аудіоінформацію, презентації. Студентам надається алгоритм пошуку додаткових відомостей з посиланнями на паперові чи електронні видання, в тому числі ресурси Internet. Мультимедійне подан-

ня навчальної інформації дозволяє значно підвищити ефективність засвоєння матеріалу. Все це забезпечує внутрішню мотивацію студента до пізнавальної діяльності, сприяє підвищенню його ефективності.

Для оцінки рівня знань на практичних заняттях застосовуються різноманітні засоби контролю знань, що дисциплінують студентів, виховує відповідальність, забезпечує систематичну роботу з вивчення теми. Доцільним є розв'язання клінічних ситуаційних задач, що вимагає від студента логічного мислення, а не тільки вибору правильної відповіді тесту. Під час усної відповіді студенти вчать висловлювати свої думки, більше спілкуватися.

Відповідно до основних положень ЄКТС більша увага студентів повинна приділятися самостійному навчанню. Важливою є роль викладача – навчити студента вчитися і в подальшому вдосконалювати свої професійні знання [1]. Зміння правильно організувати свою самостійну роботу дасть можливість майбутнім фахівцям при виконанні різноманітних професійних задач та при проходженні практики: раціонально розподіляти час та сили, оцінювати інформаційне забезпечення для власної інтелектуальної підготовки, творчо мислити при виконанні різноманітних завдань, а також шукати ефективні методи вирішення проблем не тільки в процесі навчання, але і на професійному рівні. Ефективність самостійної роботи залежить від індивідуальних особливостей студентів, їх теоретичної підготовки, наявності відповідного вміння.

Важливою є участь студентів у роботі наукового гуртка кафедри, що розвиває у них пошуковість, самостійність, впевненість, розкриває професійні якості майбутнього фахівця, створює творчий підхід до організації своєї роботи. Це сприяє оволодінню студентами комп'ютерними формами викладення матеріалу у формі звичайних або презентаційних доповідей чи їх вдосконаленню. Кращі гуртківці беруть участь у роботі студентських наукових конференцій.

Висновок. Організація навчального процесу для студентів спеціальності «Сестринська справа» є передумовою належного засвоєння теоретичного матеріалу та оволодіння практичними навичками з дисциплін терапевтичного та педіатричного профілю згідно з ЄКТС, що дозволяє якісно здійснювати підготовку медичної сестри-бакалавра.

Література

1. Баркалова Е. Л. Організація навчального процесу в контексті впровадження кредитно-модульної технології / Е.Л. Баркалова // Мед. освіта. – 2007. – № 4. – С. 13-15.
2. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. – К. : ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
3. Волосовець О. П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі / О. П. Волосовець // Мед. освіта. – 2005. – № 2. – С. 12–16.

РОЛЬ САМООЦІНКИ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Л.А. Бутко¹, А.Ю. Бутко

*Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця¹*

На сучасному етапі формування системи освіти в Україні питання самооцінки є актуальним. Проблема самооцінки творчо обдарованої особистості – це передусім проблема, зумовлена стилем життя кожної людини для досягнення життєвої мети. Вона спонукає індивіда до бажання розвиватись, прагнути до самореалізації та самовдосконалення.

Державні стандарти вищої фармацевтичної освіти є основою оцінки якості професійної підготовки спеціалістів і містять вимоги до рівня сформованості у особи соціальних і громадянських якостей з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності. Швидкі темпи покращення знань, нові тенденції розвитку фармацевтичної галузі вимагають від випускників медичних та фармацевтичних закладів постійного вдосконалення своїх вмінь та навичок. Лише з набуттям нових компетенцій майбутній спеціаліст зможе розширити сферу професійної діяльності. Професійна мотивація до самоосвіти зумовлена в першу чергу професійною потребою, а також необхідністю збереження відчуття власного задоволення від роботи. Професійний саморозвиток студента має подвійний педагогічний результат. Він може проявлятися змінами в особистісному розвитку, професійному зростанні майбутніх провізорів, набутті навичок саморозвитку. Ключовими напрямками останнього є самовиховання та самоосвіта, які мають покращувати інтелектуальне зростання, накопичення знань, бажання змінюватись, потребу реалізуватись як професіонал.

Нами було проведено комплексне дослідження, спрямоване на прояв управлінських якостей студентів та їх самооцінку. В процесі вивчення ролі самооцінки приймали участь студенти 4-5 курсів фармацевтичного факультету денної форми навчання в кількості 26 осіб у віці від 20 до 22

років. В процесі дослідження нами зроблений акцент на аналіз прояву комунікативних та організаційних здібностей, визначення стилю керівництва, аналіз міжособистісних відносин в колективі, на рівень самооцінки студентів в процесі навчання в університеті.

За результатами діагностики комунікативних та організаційних здібностей можна зробити висновок, що лише 30 % студентів мають чітко сформовані здібності. Для студентів 5 курсу цей показник не є достатнім, тому що випускники не готові самостійно приймати рішення в складних, нестандартних ситуаціях. Тому в процесі навчання на профільних дисциплінах (організація та економіка фармації, менеджмент та маркетинг у фармації, фармацевтичне законодавство) слід більше уваги звертати на семінари, круглі столи, тренінги, детальний аналіз ситуаційних завдань, спрямованих на формування або зміцнення вольових та мотиваційних характеристик.

Для створення нормального мікроклімату в колективі випускник повинен також володіти управлінськими здібностями. В процесі наших досліджень лідерські якості були відмічені у 80 % досліджуваних студентів. Цей показник говорить про готовність випускників приймати на себе управлінські функції. Щодо самооцінки, як складника свідомості людини, то вона залежить від зовнішніх чинників, умов середовища та внутрішнього світу кожного студента.

Таким чином, задачею викладача є постійний розвиток та формування управлінських якостей особистості, її професійна спрямованість, виховання вимогливості та критичності до себе, формування організаційних здібностей для створення нормального соціально-психологічного клімату в колективі.